

Juryrapport

VSCD
Cabaretprijzen
2010

ZONDAG 26 SEPTEMBER 2010
UITREIKING
DE KLEINE KOMEDIE
AMSTERDAM

State of the art 2010

door de VSCD Cabaretjury

Colofon

Bureau Promotie Podiumkunsten
Vereniging van Schouwburg- en
Concertgebouwdirecties

Funenpark 1
1018 AK Amsterdam
tel Bureau Promotie Podiumkunsten:
020 578 9200
tel VSCD: 020 664 7211
www.promotiepodiumkunsten.nl
www.vscd.nl

ontwerp
WAT ontwerpers, Utrecht

fotografie
Irene van der Aart, Merlijn Doornik,
Hans-Peter, Anne Timmer, Elizabeth
Koning, Sander Nieuwenhuys, Ivo van
der Bent, William Rutten, On Stage.

juryteksten
VSCD Cabaretjury 2010

productie
Bureau Promotie Podiumkunsten

Een stand van zaken van de kleinkunst geeft de laatste jaren min of meer hetzelfde beeld. Dat beeld wordt elk jaar wel iets scherper, zeker nu de terugval van onze economie ook invloed krijgt op de podiumkunsten. Natuurlijk, cabaret doet het nog steeds goed in de theaters en heeft nog het minste te lijden onder de terugval van het aantal bezoekers. Dat geldt echter voornamelijk voor de gevestigde orde, de cabaretiers van naam. Maar een volle zaal is ook bij hen geen vanzelfsprekendheid meer.

Nijpend is het aan de onderkant, daar waar het jonge, nog betrekkelijk naamloze talent een plek op het podium probeert te veroveren. In de afgelopen jaren is daar door de VSCD Cabaretjury diverse keren aandacht voor gevraagd. Starters op de cabaret- en comedymarkt krijgen steeds minder mogelijkheden zich in de kijker te spelen, omdat theaters het steeds minder aandurven hen te boeken.

De redenen zijn duidelijk: het publiek speelt steeds meer op veilig en kiest voor cabaret dat het kent en namen waarin het een garantie ziet voor een topavond. Op deze manier stagneert ook de doorstroming van talent naar publiek. Het afgelopen theaterseizoen hebben veel theaters bovendien ervaren dat plaatselijke overheden het mes in de financiering zetten.

Cultuur is vaak als eerste aan de beurt als de hand op de knip gaat, zowel bij bezoekers van theaters als bij overheden, die fors korten

op de subsidies voor theaters en voor de gezelschappen die er spelen. Dat is niets nieuws. Nieuw zijn wel de populistische kreetjes, de oneliners waarmee alles op de hoop van de 'linkse hobby's' wordt gegooid. Je scoort hele leuke punten op tv als je als politicus subsidies voor cultuur weghoont met de uitermate 'deskundige' vergelijking dat De Toppers wél de eigen broek kunnen ophouden door de Arena zes keer uit te verkopen. Wie nog met tegenargumenten komt, weet al dat deze als stenen in een plas modder zullen vallen. Als financiële steun deels wegvalt voor theaters, wordt er veilig geprogrammeerd. En veilig wil in dit geval zeggen: populair. Theaters steken hun nek niet meer uit en kunnen zich niet meer permitteren een eventueel tegenvallend bezoekcijfer voor een prachtige productie op de koop toe te nemen.

De kleine - en ook de middelgrote - zalen zijn voor jonge cabaretiers van levensbelang, noodzakelijk om veel vliegueren te maken. De kracht van kleine theaters is juist om hen een podium te bieden. Daardoor kunnen deze jonge cabaretiers groeien. Maar de vrees is dat de komende jaren veel kleine theaters de deuren zullen moeten sluiten met de bezuinigingsdriften die nog maar net zijn begonnen. Hoe meer er in het programmeringsbudget wordt gesneden, hoe minder theaters die kansen kunnen bieden. Dat geldt niet alleen voor de beginnende theatermakers, dat geldt ook in toenemende mate voor de makers van literair en muzikaal cabaret. Bezuinigen

State of the art 2010

Eerdere winnaars

Neerlands Hoop

- 2009: Alex Klaasen
- 2008: Ronald Goedemondt
- 2007: Javier Guzman
- 2006: Sara Kroos
- 2005: Eric van Sauers
- 2004: Wim Helsen
- 2003: André Manuel

Poelifinario

- 2009: Wim Helsen met *Het uur van de prutser*
- 2008: Maarten van Roozendaal met *Het wilde westen*
- 2007: Kees Torn met *Dood en verderf*
- 2006: Theo Maassen met *Tegen beter weten in*
- 2005: Kommil Foo met *Spaak*
- 2004: NUHR met *Over de top*
- 2003: Marc-Marie Huijbregts met *M-M Huijbregts*

betekent dus een vervlaking van het aanbod en minder avontuur. Ook de doelen van de podiumkunsten komen in het gedrang: verbinden, raken, aanzetten tot nadenken, een spiegel voorhouden en verdiepen.

Sociale media als Twitter, Facebook en LinkedIn bieden cabaretiers mogelijkheden hun eigen marketing ter hand te nemen, maar het gebruik ervan voor dat doel vergt kennis en kunde. Tot nu toe gebruikt een groot aantal deze media om de fans op de hoogte te houden, een doorlopende schriftelijke voorstelling te geven, een grap te maken en af en toe eens commentaar te leveren op een wereldgebeurtenis. Of een actie op touw zetten tegen de snoei-scharen van de netmanagers bij de publieke radio, die de zondagse kleinkunstavond niet meer vinden passen bij een door hen gewenste doelgroep voor Radio 2. De mededeling van de omroepen dat kleinkunst, cabaret en het theaterlied nu op meer zenders en op meerdere momenten in de week te horen zullen zijn, wordt hopelijk in de komende tijd bewaarheid.

De Jury

De VSCD Cabaretjury 2010 bestaat uit **Jeanne Kers**, voorzitter (directeur/programmeur De Poorteriej, Zaltbommel); **Ruud Buurman** (zelfstandig journalist en tekstschrijver); **Eline Koenjer-Dinkelberg** (hoofd PR & marketing Hoftheater, Raalte); **Charles Droste** (adjunct directeur/programmeur Schouwburg Amphion, Doetinchem); **Merijn Henfling** (journalist voor o.a. de Volkskrant); **Laura Marcus** (programmeur Agora theater, Lelystad); **Joost Nuissl** (theaterconsulent); **Erik Pals** (directeur Theater Diligentia en Pepijn, Den Haag) en **Hilco Span** (presentator bij NCRV-radio).

De VSCD Cabaretjury kon dit jaar theatermakers nomineren voor de Poelifinario en Neerlands Hoop uit bijna alle stijlen waaruit cabaret tegenwoordig bestaat. Een aantal ervan loopt al een flink aantal jaren mee en de nominatie geeft aan dat er van sleet geen sprake is. De jury is zich er van bewust dat ze voor de Neerlands Hoop een aantal makers heeft genomineerd dat al bijna een vaste waarde is in de theaters. Dat is minder verbazingwekkend dan menigeen denkt: ook makers die al een decennium actief zijn, kunnen door ontwikkeling, verandering van samenstelling, toon en inhoud veelbelovend zijn, met een groot toekomstperspectief. Naast de voorstellingen en de makers die zijn genomineerd wil de jury de acteurs Peter Faber en Huub Stapel genoemd hebben met hun prachtige mengvormen van toneel en cabaret en de voorstelling rond de laatste verkiezingen van Freek de Jonge. Deze voorstelling kon echter niet genomineerd worden omdat deze niet in minstens tien VSCD theaters te zien was.

Neerlands Hoop 2010

voor die veelbelovende theatermaker(s) die het grootste toekomstperspectief heeft/hebben

Genomineerd zijn:

Roué Verveer

Kamps & Kamps

Paulien Cornelisse

Roué Verveer Hij is gepokt en gemazeld in het stand-up circuit en was al jaren 'een belofte'. Aan de hand van regisseur Floris van Delft wordt Roué Verveer langzaam een vaste waarde, die harder en sadistischer durft te worden met elk programma dat hij maakt. Verveer is niet vernieuwend, hij vindt zichzelf echter wel steeds opnieuw uit. Hij heeft een hoogstaand vermakelijk niveau, met een uitstekende timing en geweldige interactie met zijn publiek, dat hij niet meer koste wat het kost, wenst te pleasen. Hij laat er geen misverstand over bestaan wie de touwtjes in handen heeft en wie de grappigste is in de zaal.

Kamps & Kamps Kun je cabaretiers die al tien jaar bezig zijn nog 'Neerlands Hoop' noemen? In het geval van Tim en Ward Kamps wel. Na het vertrek van Bor Rooyackers maken de gebroeders een zeer overtuigende doorstart als duo. Ze hebben de unieke vorm, met hun soms krankzinnige slapstick, overeind weten te houden. Deze uit een strip geknipte tweeling is scherper en origineel dan voorheen, maar vooral opvallend persoonlijker nu Kamps en Kamps elkaar als broers met de onversneden absurde waarheid van hun relatie kunnen confronteren.

Neerlands Hoop 2010

Paulien Cornelisse Paulien Cornelisse kijkt en luistert op een buitengewone manier en zet dat om in oorspronkelijke gedachten. Op het eerste gezicht staat er een 'gewoon' mens op het podium. Met een wat trage motoriek, een beurtelings verbaasd en nieuwsgierig gezicht en een stem waarin verveling en depressie zijn te horen. Maar zij is tegendraads en vernieuwend en heeft een verrassend originele geest, waaruit eigenzinnige humor rond taal en bizarre vondsten ontspruiten en waarmee zij een zaal anderhalf uur weet te boeien en te vermaken.

De VSCD Cabaretjury
kent de Neerlands Hoop
2010 toe aan
Paulien Cornelisse

Poelifinario 2010

voor die theatermaker(s) met het meest indrukwekkende cabaretprogramma van het seizoen

Genomineerd zijn:

Marc-Marie Huijbregts

met *Marc-Marie Punt*

Jeroen van Merwijk

met *Dat moet meneer van Merwijk nodig zeggen*

Mike & Thomas

met *Sex & Drugs & Hoog-Barok*

Eric van Sauers

met *Ridder*

Zijlstra

met *Liefde en Dorpsgevoel*

Claudia de Breij

met *Hete Vrede*

Marc-Marie Huijbregts / Marc-Marie Punt

Marc-Marie heeft zijn eigen 'taal' ontwikkeld, zowel verbaal als lichamelijk. Dat maakt hem uniek. Meesterlijk weet hij met de geest van zijn publiek te spelen. Marc-Marie kletst met zijn publiek alsof hij het over koetjes en kalfjes heeft, alsof het niets om het lijf heeft, met allerlei zijpaden, maar ondertussen brengt hij zijn boodschap feilloos over en die komt steeds harder binnen. Zijn liedjes maken de voorstelling compleet. *Marc-Marie Punt* is schitterend opgebouwd naar een climax die je raakt tot buiten het theater. Wederom is het zeer persoonlijk en ongelooflijk kwetsbaar. Je begrijpt – afgezien van de verpakking – dat de inhoud authentiek en slechts enkel de waarheid kan zijn.

Jeroen van Merwijk / Dat moet meneer van Merwijk nodig zeggen

Aan Van Merwijk is niets gewoon: zijn liedteksten niet, zijn opvoeding niet en zijn beeldende kunst niet. En dat laat hij in deze elfde voorstelling overtuigend zien en horen. Natuurlijk, ook deze is een nadrukkelijk pleidooi voor de kunsten, voor intrinsieke schoonheid: de klassieke muziek, de beeldende kunsten. En ook nu betoogt hij dat met elitair gedrag niks mis hoeft te zijn. Maar hij is nu niet alleen die superieur glimlachende man die zijn publiek opvoedt, hij is ook veel persoonlijker dan voorheen en toont dat in drie gedaanten: de beeldend kunstenaar en filosoof tegen wil en dank, de principiële vrijdenker en ironische moralist en de zanger, romanticus, cynicus én poëet. Hij is het allemaal en allemaal bovengemiddeld.

Poelifinancierio 2010

Mike & Thomas / Sex & Drugs & Hoog-Barok

Voor het uitvoeren van een geloofwaardige parodie op een kunstvorm, moet je de echte kunst beheersen. Pas dan kun je het, in overtreffende trap, belachelijk maken. Mike Boddé en Thomas van Luyn, woord-kunstenaars en muzikale won-

derkinderen, doen dit soms tot in de perfectie. Hun gezamenlijke creativiteit levert een cabaretvorm op die nog het best te omschrijven is als 'superieure onzin'. Bewust van tradities en andere theatergenres gaan Mike & Thomas in *Sex & Drugs & Hoog-Barok* volstrekt hun eigen gang. Zeer verzorgd, absurdistisch en met een taalgevoel om van te watertanden.

Eric van Sauers / Ridder *Ridder* is één bevlagen pleidooi, voor het zelf nadenken, zelf weten en zelf in een toekomst geloven. Tegen de hopeloze oppervlakkigheid, eigenwaan en voor-gekauwde troep. Van Sauers is de spitsvondige, intense, geestige en intelligente ridder die hiertegen ten strijde trekt. Hij gebruikt iedere vezel van zijn expressieve lijf, iedere nuance van zijn vorm-vaste stem en buit zijn mimische vaardigheid optimaal uit. *Ridder* is, mede door inbreng van regisseur Koos Terpstra, een uitgebalan-ceerd programma dat van begin tot einde boeit en overtuigt. Van Sauers is origineel en zeer autonoom. Hij richt zich met zijn verhalen op de inhoud, de lach komt vanzelf.

Poelifinario 2010

Zijlstra / Liefde en Dorpsgevoel Jeroen Zijlstra is uitgegroeid tot een van de beste componisten en tekstschrijvers. Hij en zijn band bewijzen met *Liefde en Dorpsgevoel* dat liedprogramma's zich op alle terreinen moeiteloos kunnen meten met elke vorm van kleinkunst. Onder regie van Dick Hauser en begeleid door een uitmuntend trio muzikanten, schudt Jeroen Zijlstra alle schuchterheid van zich af en is hij een persoonlijkheid met oprechte melancholie en emoties. Zijn verhalen en zijn prachtig gezongen waarheden kunnen een zaal diep raken.

Claudia de Breij / Hete Vrede Claudia de Breij heeft zichzelf verdiept in de huidige tijd en heeft de grote innerlijke noodzaak ons daarover kalm en weloverwogen het vuur aan de schenen te leggen. Zij legt vingers op onze, maar evengoed haar eigen zere plekken. Of zij nu priemt of aait, het effect ervan is groot. Evenals van de vragen die zij stelt: ben je goed of fout, ben je laf of dom, neem je je eigen verantwoordelijkheid, zijn we eigenlijk niet allemaal NSB'ers? *Hete Vrede* is een méér dan geslaagd cabaret-programma; intelligent bedacht, fraai van vorm, hilarisch van toonzetting, met prachtige liedjes en een puik drietal muzikanten. Misschien wel cabaret zoals cabaret ooit bedoeld moet zijn geweest.

De VSCD Cabaretjury kent de Poelifinario 2010 toe aan Claudia de Breij met *Hete Vrede*